

بخش اول

رویکردهای^۱ آموزشی و روش‌های تدریس

آشنایی با برخی از مفاهیم درباره رویکردهای آموزشی

به طور کلی رویکردهای آموزشی عبارت‌اند از :

– رویکرد انتقالی

– رویکرد اکتشافی

– رویکرد تعاملی

– رویکرد فرایندی

– رویکرد تلفیقی^۲

– **رویکرد انتقالی (یا سنتی) :** در این رویکرد، معلمین همان کتاب‌های گویا هستند و مطالب کتاب را سال‌های متوالی در نظام آموزشی، بدون هیچ‌گونه تغییری با روش و شیوه سخنرانی، اجرا و ارزش‌یابی می‌کنند. در این رویکرد، دانش‌آموزان نقش فراگیرنده منفعل را دارند و با نوشتن مطالب در اطلاعات معلم شریک می‌شوند.

رویکرد اکتشافی : در این رویکرد، معلمین سعی می‌کنند تا محیطی را فراهم آورند که دانش‌آموزان به کشف مجدد علم و محتوای آموزشی برسند. در واقع در این رویکرد روش‌های آزمایشگاهی، مشاهده و مشارکت هنگام کار، توسط معلمین ساماندهی می‌شود و دانش‌آموزان نقش نسبتاً فعالی دارند و با دیدن و به‌کاربردن مواد و وسایل در دسترس از تجربیات و آزمایش‌ها نتیجه‌گیری می‌کنند.

– **رویکرد تعاملی^۳ (یا مشارکت گروهی) :** در این رویکرد، معلمین با استفاده از روش‌ها و شیوه‌های متنوع تدریس^۴ (سخنرانی، توضیح و تشریح مسئله، پرسش و پاسخ، حل مسئله، نمایش مراحل انجام کار یا فعالیت هدایت شده و ...) تلاش می‌کنند تا هنرجویان در محیطی با نشاط و سالم و با تکیه بر مهارت‌های فردی و دانش‌های پایه به تبادل تجربه بپردازند و بر یکدیگر تأثیرگذار باشند. در این رویکرد معلمین به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهند تا آزادانه با مواد، وسایل و ... ارتباط مستقیم برقرار کنند و بتوانند، ضمن تفکر به پرسش بپردازند.

در اینجا نقش معلم ایجاد هماهنگی برای یادگیری است و همکاری در نوشتن گزارش، دادن فرصت آموزش، تحقیق و پژوهش به دانش‌آموزان و تبعیت از علائق دانش‌آموزان به منظور تعمیق یادگیری. دانش‌آموزان در این رویکرد، از طریق تحقیق، جست‌وجو یا انجام کار، به بیان ایده‌های خود در خصوص محتوای درس می‌پردازند و تحقیقات و نتایج آن (یا ارائه یک پروژه عملی) را در کلاس گزارش می‌دهند.

– **رویکرد فرایندی :** در این رویکرد، معلمین یک برنامه درسی متعادل برنامه‌ریزی می‌کنند تا مهارت‌های علمی و عملی دانش‌آموزان را پرورش دهند و با به‌کارگیری روش‌های تدریس مناسب و در اختیار قرار دادن امکانات آموزشی، منابع موردنیاز، مهارت‌های مشاهده، برقراری ارتباط، طبقه‌بندی کردن و ... دانش‌آموزان را هدایت می‌کنند. بنابراین در این رویکرد آموزشی، دانش‌آموزان با شرکت فعال در تجربیات یادگیری تدارک شده به‌وسیله معلم، به مشاهده می‌پردازند و می‌آموزند که چگونه مشاهدات

۱- Approach

۲- رویکرد تلفیقی یا فعال

۳- Time tiching

۴- در صفحات بعدی به طور مفصل به آن‌ها اشاره خواهد شد.

و تجربیات خود را به صورت طبقه‌بندی کردن، پیش‌بینی کردن، فرضیه‌سازی و سازمان‌دهی یک فرایند مناسب (یا ارائه یک پروژه عملی) مطرح نمایند.

متخصصین علوم تربیتی معتقدند «یادگیری همان فرایند بیرونی است که در طی آن یادگیرنده از خود رفتارهایی را نشان می‌دهد که قابل مشاهده و اندازه‌گیری است». بنابراین رویکرد فرایندی که در آن معلم در یک فرایند آموزشی از ابتدا تا انتها دانش‌آموزان را همراهی، هدایت و مشاورت می‌کند می‌تواند در آموزش و یادگیری آنان بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

— رویکرد تلفیقی (یا فعال): در این رویکرد آموزشی، معلم درس مورد نظر را با توجه به درس‌های دیگر و با تلفیق آنها ارائه می‌کند. در رویکرد تلفیقی بین تجربه حاصل از این درس و تجارب دیگر در سایر دروس (و حتی تجارب زندگی) ارتباط برقرار می‌شود و هدایت معلم به سمت برقراری ارتباط کاربردی بین دروس است. در این رویکرد دانش‌آموز با تلفیق دانسته‌های خود از دروس پایه یا درس‌های هم‌جوار در یک سال تحصیلی، به تجارب و نتایج مطلوبی دست می‌یابد.

نوعی تقسیم‌بندی دیگر و کلی‌تر نیز در رویکردهای آموزشی وجود دارد که از جنبه نقش یادگیرندگان طبقه‌بندی می‌شود و به طور کلی در این دسته‌بندی رویکردهای یاددهی و یادگیری به دو گروه فعال و غیرفعال تقسیم می‌شوند که برخی از ویژگی‌های آنها عبارت‌اند از:

— رویکرد غیرفعال: در رویکردهای یاددهی و یادگیری غیرفعال، معلم، محور و ارائه‌دهنده دانش و مهارت است و سعی می‌کند آموزش را از راه سخنرانی یا توضیحی انجام دهد و دانش‌آموز، شنونده است و به روش‌های آموزشی عمل می‌کند. در بیشتر روش‌های غیرفعال دانش‌آموزان منفعل‌اند و معلم نقش فعالی دارد. این روش‌ها ساده، سریع، کم هزینه ولی کم‌اثر و کم بازده هستند و به طور کلی در این رویکرد:

□ معلم فعال و ارائه دهنده محتوای آموزشی است.

□ دانش‌آموزان شنونده و غیرفعال‌اند.

□ دانش‌آموزان با دریافت پاسخ‌ها آن‌ها را حفظ می‌کنند.

□ هر دانش‌آموز به تنهایی یاد می‌گیرد.

□ منبع یادگیری فقط کتاب است.

□ ملاک یادگیری در ارزش‌یابی بیشتر در مقایسه با دیگر دانش‌آموزان است.

□ ارزش‌یابی پایانی بیشتر ملاک عمل است.

□ موضوعات اجتماعی در دستور کار نیست و مسائل غیرواقعی تحلیل و آموزش داده می‌شوند.

□ در بیشتر موارد موضوعات آزمایشگاهی نیز به صورت نوشتاری آموزش داده می‌شود.

— رویکرد فعال: در رویکردهای فعال، معلم نقش راهنما و تسهیل‌کننده آموزش را دارد و با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان و نیازهای آن‌ها فرایند یاددهی را هدایت می‌کند. دانش‌آموز در فرایند تدریس با فعالیت‌های خود، مهارت و توانایی‌های بالقوه خود را رشد می‌دهد. روش‌های فعال هزینه‌بر، زمان‌بر، پیچیده ولی مؤثرتر است. خلاقیت و حل مسئله، محصول اندیشه است. در کلاس‌هایی که به دانش‌آموزان اجازه داده می‌شود اندیشه کنند، نظر دهند و پرسش نمایند دانش‌آموز پویاست و احساس خستگی نمی‌کند. یادگیری فعال به دست آوردن فعالانه دانش، اطلاعات و مفاهیم است و به طور کلی در این رویکرد:

□ معلم هدایت‌گر و تسهیل‌کننده جریان یادگیری است.

□ دانش‌آموزان در فعالیت‌های کلاسی فعال‌اند.

□ دانش‌آموزان باهمیاری دیگران به یادگیری می‌پردازند.

□ دانش‌آموزان پژوهش می‌کنند و نتیجه آن را در کلاس گزارش می‌نمایند.

□ دانش‌آموزان برای یادگیری به جز از کتاب‌های درسی، از سایر مواد آموزشی نیز استفاده می‌کنند.

□ سطوح بالای مهارت‌های شناختی تقویت می‌شود.

□ در ارزش‌یابی، علاوه بر دانستنی‌ها به مهارت‌ها و نگرش‌ها نیز توجه می‌شود.

□ دانش‌آموزان با درگیر شدن در فعالیت‌های واقعی‌تر به آموختن می‌پردازند.

روش‌ها و فنون تدریس :

آشنایی با برخی از مفاهیم درباره تدریس: «تدریس عبارت است از تعامل یا رفتار متقابل معلم و دانش‌آموز (هنرآموز و هنرجو) براساس طرحی منظم و هدف‌دار، برای ایجاد تغییر در رفتار دانش‌آموز. تدریس مفاهیم مختلف را مانند نگرش‌ها، گرایش‌ها، باورها، عادت‌ها و شیوه‌های رفتار و به‌طور کلی انواع تغییراتی را که می‌خواهیم در دانش‌آموزان ایجاد کنیم دربر می‌گیرد»^۱

تدریس و الگوی تدریس: تدریس کاری دوسویه، منظم و هدفمند بین معلم و دانش‌آموز برای رسیدن به اهداف آموزشی است. این کار با ایجاد فرصت و تسهیل یادگیری انجام‌پذیر است. چهار ویژگی تدریس عبارت‌اند از :

– وجود تعامل بین معلم و دانش‌آموزان؛

– انجام کار بر پایه اهداف معین و از پیش تعیین شده؛

– سازماندهی بر پایه موقعیت و امکانات؛

– ایجاد فرصت و تسهیل یادگیری.

ویژگی‌های چهارگانه تدریس تحت تأثیر عوامل متعددی است که نمی‌توان همه آنها را بررسی و کنترل کرد، بنابراین چارچوبی به عنوان الگوی تدریس گزینش می‌شود تا با بررسی و واکاوی آن، بتوان فرایند تدریس را سازماندهی کرد. الگوهای تدریس، بررسی عناصر اصلی مؤثر در تدریس را امکان‌پذیر می‌کند.

روش‌های گوناگونی مانند سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مسئله، بحث گروهی، شبیه‌سازی و... برای تدریس وجود دارند که معلم با دانستن کاربرد و مراحل اجرای آنها می‌تواند بر پایه شرایط و موضوع آموزشی چند روش را برای آموزش برگزیند. برخی از معلمان در دوره آموزشی و پیش از آغاز خدمت روش‌های تدریس را فرا می‌گیرند. برخی دیگر نیز در طول خدمت آموزشی به تجربه یا با به‌کارگیری منابع مختلف، مهارت لازم در این زمینه را به دست می‌آورند. در این بخش از کتاب به شیوه عمومی تدریس و برخی از روش‌های تدریس می‌پردازیم.

برخی از روش‌های تدریس

□ سقراطی

□ توضیحی

□ پرسش و پاسخ

□ حل مسئله

□

صلاحیت‌های حرفه‌ای هنرآموز: هنرآموز این درس علاوه بر تسلط بر مهارت‌های معلمی باید توانایی انجام تکنیک‌های

ارائه شده در کتاب را داشته باشد و حداقل مدرک تخصصی موردنیاز برای آموزش این درس لیسانس در رشته گرافیک است.

یاددهی و یادگیری: کمیته بین‌المللی آموزش در قرن بیست و یکم یادگیری را بر چهار ستون استوار می‌داند :

– یادگیری برای دانستن

– آموزش برای عمل کردن

– آموزش برای زیستن

– آموزش برای همزیستی

یادگیری برای دانستن: با این رویکرد آموزش و پرورش رسمی باید فرصت‌هایی را در طول دوره تحصیل برای افراد فراهم آورد تا آنان دانسته‌هایی را کسب کنند.

یادگیری برای انجام دادن: در این رویکرد دانش‌آموزان در هنگام آموزش فرصت‌هایی را به دست می‌آورند تا توانایی‌های خود را از راه تلاش و درگیر شدن با تجربه‌های علمی و انجام دادن فعالیت‌های اجتماعی گسترش دهند.

یادگیری برای زیستن: تلاش بر این است که شخصیت شاگردان در دوران آموزش با تقویت قوای ذهنی، قدرت استدلال، حس زیبایی‌شناسی، پرورش استعدادهای جسمانی، افزایش مهارت برای برقراری ارتباط با دیگران و تمرین آن‌چنان رشد یابد که بتواند در آینده خود را هدایت کند، تصمیم بگیرد و درست دآوری نماید.

یادگیری برای با هم زیستن: در این رویکرد، آموزش به دنبال تحقق هدف‌هایی است که انسان‌ها همدیگر را بهتر درک کنند و با تفاهم، حق‌شناسی و هم‌بستگی با هم زندگی کنند و برای حل مشکلات با هم همکاری و همدردی داشته باشند و حرمت کرامت و عظوفت انسانی را پاس دارند.

اهداف آموزشی

هر دوره آموزشی برای رسیدن به اهداف معینی به نام اهداف آموزشی طراحی می‌شود. این اهداف در مرحله طراحی برنامه درسی، تألیف کتاب‌های درسی، آموزش و ارزش‌یابی کاربرد دارد. بهتر است هدف‌ها به گونه‌ای طراحی شوند که رفتاری را که می‌خواهیم دانش‌آموزان به آن برسند و محتوایی را که باید یاد بگیرند نشان دهند.

اهداف آموزشی در شاخه فنی و حرفه‌ای براساس توانایی‌های مورد نیاز حرفه‌ها و مشاغل و براساس دسته‌بندی علوم طراحی شده است و به دو صورت **هدف کلی** و رفتاری نوشته می‌شود. برخی از هدف‌ها فرایند و برخی دیگر فرآورده را نشان می‌دهند که به ترتیب هدف‌های فرایندی و هدف‌های فرآورده‌ای خوانده می‌شوند. به هدف‌هایی که در بردارنده چگونگی کوشش‌ها و تلاش یادگیرنده است هدف فرایندی گفته می‌شود ولی هدف فرآورده‌ای در بردارنده نتایج و بازده یادگیری است و به چگونگی رسیدن به آن کار ندارد. متصدیان و مجریان آموزش و سنجش، طراحی هدف‌های آموزشی را به صورت فرآورده‌ای بهتر می‌دانند.

هدف کلی

برخی از هدف‌ها به صورت کلی و به گونه‌ای نوشته می‌شوند که دقیق و سنجش‌پذیر نیستند و برای سنجش باید به گونه‌ای دیگر و دقیق‌تر نوشته شوند. نمونه برخی از هدف‌های کلی آشنا شدن، دانستن، یادگرفتن، درک کردن، توانایی به کار بردن و ... است.

هدف کلی درس مبانی تصویرسازی

آشنایی با انواع شیوه‌های تصویرسازی کتاب و کسب مهارت عملی آن

هدف جزئی : نظر به این که هدف کلی را نمی‌توان یک‌باره به محتوای آموزشی تبدیل کرد، برنامه‌ریزان آن را به هدف‌های کوچک‌تر جزئی یا رفتاری تبدیل می‌کنند.

اهداف رفتاری : این هدف‌ها قابل مشاهده و اندازه‌گیری و از هدف کلی کوچک‌ترند، به طوری که سطح عملکرد و چگونگی آشکار شدن رفتار در فراگیرندگان را مشخص می‌کنند. هدف‌های رفتاری را می‌توان حرکات و آثاری دانست که دانش‌آموزان از خود نشان می‌دهند تا آشکار شود که یادگیری صورت گرفته است.

معلم باید هدف رفتاری و شرایط و معیار رسیدن به هدف را از قبل تعیین و آنها را به روشنی به دانش‌آموزان تفهیم کند.

اهداف رفتاری درس مبانی تصویرسازی عبارت‌اند از :

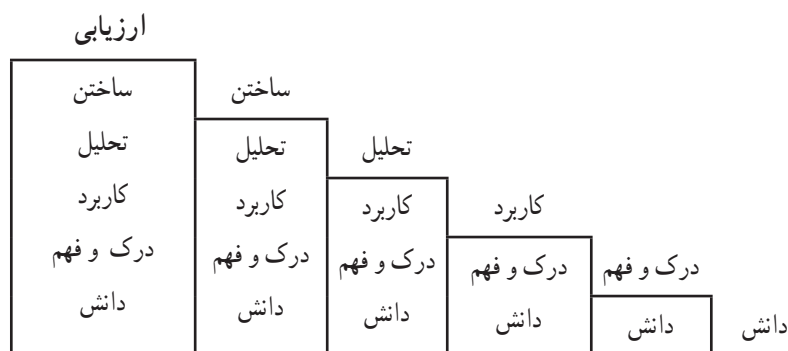
- ۱- مدادرنگی و کار با مداد رنگی را توضیح دهد.
- ۲- تصویرسازی با مداد رنگی را انجام دهد.
- ۳- مازیک و روش استفاده از آن را توضیح دهد.
- ۴- با مازیک یک نمونه تصویرسازی انجام دهد.
- ۵- مرکب و سه شیوه استفاده از آن را توضیح دهد.
- ۶- با مرکب و شیوه‌های متنوع آن تصویرسازی نماید.
- ۷- در تصویرسازی از شیوه خراش استفاده نماید.
- ۸- با شیوه حکاکی روی چوب یک نمونه تصویرسازی انجام دهد.
- ۹- به روش چاپ شیشه و منوپرینت تصویرسازی نماید.
- ۱۰- تفاوت کلاژ و قطاعی را توضیح دهد و یک نمونه را با این روش‌ها تصویرسازی نماید.
- ۱۱- پاستل و انواع آن و شیوه کاربرد آنها را توضیح دهد.
- ۱۲- یک نمونه تصویرسازی با شیوه پاستل انجام دهد.
- ۱۳- گواش و شیوه آبرنگ‌نما و حالت پوششی را کاملاً توضیح دهد.
- ۱۴- یک نمونه تصویرسازی با شیوه گواش انجام دهد.
- ۱۵- تفاوت حالت‌های آبرنگ و گواش را توضیح دهد.
- ۱۶- تصویرسازی با شیوه آبرنگ انجام دهد.
- ۱۷- با شیوه اکولین و پاک‌کننده‌ها تصویرسازی نماید.
- ۱۸- با روش چسب چوب یک نمونه تصویرسازی انجام دهد.
- ۱۹- با شیوه ایربراش تصویرسازی ساده انجام دهد.

طبقه‌بندی اهداف رفتاری : در رده بندی بلوم^۱، اهداف آموزشی به سه حیطه زیر تقسیم می‌شوند :

الف) شناختی ب) عاطفی ج) روانی - حرکتی

هر کدام از حیطه‌ها دارای چندین سطح ساده تا پیچیده است و به صورت سلسله مراتبی است.

۱- درباره مطالب این بخش می‌توانید به کتاب : طبقه بندی پرورشی بلوم، ترجمه علی اکبر سیف مراجعه فرمایید.

سلسله مراتب اهداف در حیطه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی

در اینجا به مطالبی درباره حیطه‌ها و سطوح هدف‌های رفتاری بر پایه دسته‌بندی بلوم اشاره می‌شود.

حیطه شناختی: اهداف حیطه شناختی با توانایی‌های ذهنی و اندیشه انسان سروکار دارند و دارای شش سطح است.

۱- دانش، یادآوری یا شناخت روش‌ها، فرایندها و الگوها. در این سطح هنرجو می‌تواند آنچه پیش از این در موقعیت یادگیری آموخته است در ذهن نگه‌داری و در هنگام لازم آن را یادآوری کند یا بشناسد، برخی از افعال (کار واژه) را در این سطح تعریف و بیان کند و نام ببرد.

نمونه هدف شناختی در سطح دانش در این درس – هنرجو بتواند :

– ابزار و وسایل موردنیاز برای شیوه مدادرنگی را بشناسد.

۲- درک و فهم، دریافت مفهوم آنچه آموخته شده است. در این سطح هنرجو افزون بر توانایی نگه‌داری آموخته‌ها در ذهن، مفهوم آن‌ها را نیز می‌داند و می‌تواند آموخته‌های خود را با بیان دیگر بازگو کند. برخی از افعال را در این سطح توضیح و شرح دهد.

نمونه هدف شناختی در سطح درک و فهم – هنرجو بتواند :

– مداد رنگی و کار با مداد رنگی را توضیح دهد.

۳- کاربرد، کاربرد دانش (اندیشه‌های کلی، روش‌ها و الگوها) در موقعیت‌های واقعی. هنرجو برخی از افعال را در این سطح حل کند، آزمایش کند، به کار برد، محاسبه کند و بنویسد.

نمونه هدف شناختی در سطح کاربرد – هنرجو بتواند :

– با به کاربرد مداد آبرنگی، سطح هندسی را رنگ کند.

۴- تحلیل، تفسیر ساختار، بیان روابط درونی و اجزای تشکیل‌دهنده یک پدیده یا موضوع، هنرجو برخی از افعال را در این سطح تحلیل کند، ارزیابی کند، دسته بندی کند، جدا کند، منظم کند.

نمونه هدف شناختی در سطح تحلیل – هنرجو بتواند :

– انواع مدادرنگی و کاربردهای آنها را فهرست کند.

۵- ساختن، ایجاد ساختار و ارائه مدل و اندیشه جدید، در کنار هم گذاشتن اجزا و رسیدن به یک کل، برخی از افعال را در این سطح طراحی کند، رسم کند، شیوه جدید برای آن ارائه دهد.

– نمونه هدف شناختی در سطح ساختن – هنرجو بتواند :

– با به کارگیری مداد رنگی تصویرسازی کند.

۶- ارزیابی، بررسی ارزش‌ها و نتایج و داوری درباره آنها. هنرجو برخی از افعال را در این سطح رد کند، تأیید کند، نقد

کند، ارزیابی کند.

نمونه هدف شناختی در سطح ارزیابی – هنرجو بتواند :
– در داوری (ژورژمان) کلاسی در مورد آثار خود و دیگر هنرجویان نظر بدهد و کارها را نقد کند.
حیطه عاطفی :

حوزه اثرگذاری حیطه عاطفی نگرش، باور، علاقه، حالت و ارزش‌هاست و پنج سطح دریافت، واکنش، ارزش‌گذاری، سازمان‌بندی، درونی‌سازی دارد.

۱- **دریافت**، آگاه شدن از چیزی و توجه کردن به آن، آمادگی برای یادگیری.

۲- **واکنش**، پاسخ دادن به شنیده‌ها و دیده‌ها و افزون بر دریافت می‌خواهد داوطلب انجام کاری شود، فعالانه پاسخ می‌دهد :
نمونه : دانش‌آموز برای بررسی اثر داوطلب می‌شود.

۳- **ارزش‌گذاری**، پذیرش یک ارزش و برتری دادن آن به برخی از ارزش‌های دیگر، ارزش گذاشتن، اقدام وفادارانه نسبت به موضوع، آمادگی برای هزینه کردن.

۴- **سازمان‌بندی**، جای دادن ارزش جدید در نظام ارزشی خود، سازمان‌بندی و توسعه یک نظام ارزشی.

۵- **درونی‌سازی**، اتخاذ سیستم باوری و فلسفی، شخصیت‌پذیری، تثبیت ارزش‌ها برای مدت طولانی و هدایت رفتار.
حیطه روانی – حرکتی :

حیطه روانی – حرکتی حوزه هدف‌هایی است که به مهارت‌های فیزیکی و جسمانی یا کارهایی که به هماهنگی ماهیچه‌ها و اعصاب نیاز دارند. این حیطه با مهارت‌های جسمی، مانند نوشتن، گرفتن ابزار و هدایت ماشین‌ها سروکار دارد. در این حیطه یاد داده می‌شود حرکت‌ها با دقت، سرعت و مهارت انجام شوند. حیطه روانی حرکتی پنج سطح به شرح زیر دارد :

۱- **تقلید** : در این سطح دانش‌آموز یاد می‌گیرد با مشاهده و کمک و راهنمایی دیگران کاری را که جنبه حرکتی دارد درست انجام دهد، مانند حرکت دادن اهره برای بریدن، بستن پیچ با ابزار.

۲- **اجرای مستقل** : در این سطح هنرجو بدون مشاهده و کمک دیگران و از روی دستورالعمل کار حرکتی را درست انجام دهد.

۳- **دقت** : هنرجو پس از رسیدن به سطح اجرای مستقل و با تکرار و تمرین در انجام کار چیره می‌شود و به درستی و با دقت کافی آن را انجام می‌دهد، مانند اهره کردن روی خط راست یا مسیر طرح دار.

۴- **هماهنگی حرکات** : در این سطح مهارت فرد به اندازه‌ای گسترش می‌یابد که او می‌تواند چند فعالیت را به‌طور همزمان و هماهنگ انجام دهد، مانند هماهنگی حرکت دست و پا در رانندگی.

۵- **عادی شدن** : در این سطح فرد به انجام کارهای دقیق عادت می‌کند و برای انجام کار به تمرکز زیاد نیاز ندارد.

ارتباط حیطه و سطح :

در هر حیطه برای رسیدن به سطح بالاتر نخست باید اهداف سطح پایین‌تر را کسب کرد. همچنین حیطه‌های سه گانه به همدیگر بستگی دارند. برای نمونه کسی که در حیطه شناختی می‌خواهد مسئله‌ای را حل کند باید در حیطه عاطفی انگیزه لازم به او داده شده باشد و در حیطه روانی حرکتی یاد گرفته باشد که چگونه با خودکار یا وسیله دیگری بنویسد.

محتوای آموزش

برای رسیدن به اهداف آموزشی باید محتوای آموزشی را گزینش و فراهم کرد. محتوای آموزشی در مرحله طراحی برنامه درسی گزینش می‌شود و در مراحل تدارک بسته‌های آموزشی و تدریس آن را به کار می‌بندند. برخی از ملاک‌های گزینش محتوا عبارت‌اند از :
□ ارتباط با هدف و پوشش آنها

- تناسب با پیشرفت‌های علمی
- تناسب محتوا با نیازها
- سازگاری با ارزش‌ها و واقعیات اجتماعی
- اعتبار و روایی کافی
- تناسب با سطح رشد دانش‌آموز و تجارب قبلی او
- قابلیت اجرا
- تناسب با زمان آموزش

طرح درس سالانه

معلم در نخستین روز از دوره آموزشی با نوشتن کلیات مباحث روی تابلو و اشاره‌های کلامی به برخی از جزئیاتی که در ایجاد انگیزه جهت حضور در کلاس‌ها مؤثر است، این طرح را ارائه می‌دهد. این عمل، افق روشنی از انتهای یک دوره آموزشی را برای هنرجو مشخص می‌کند و آنها می‌توانند برای خود مطابق با این طراحی سالانه، برنامه‌ریزی کنند.

طرح ارائه شده توسط معلم برای آموزش یک درس در یک محدوده زمانی مشخص با رعایت اصول تدریس و سرفصل‌های آموزشی، «طرح درس سالانه» معلمین نامیده می‌شود. در طرح درس سالانه در واقع معلم نقشه راه یک سال تحصیلی را برای خود و هنرجویان تهیه می‌کند تا بتواند در هر جلسه درسی براساس طرح درس از قبل تعیین شده، محتوای آموزشی را اجرا نماید.

شایان توجه است که هرگز نباید برای طراحی سالانه به فهرست کتاب‌ها اکتفا کرد، بلکه هنرآموز باید به متن آموزشی رجوع نماید و برخی از مطالب را که در فهرست نیامده است، ولی با مطالب طرح سالانه هنرآموز پیوستگی دارد یا دارای جاذبه و تأثیر شگرف است، انتخاب کند و در طرح جای دهد. تعطیلات رسمی کشور در نظر گرفته شود. سال را باید با اجزای کوچک‌تر، مثل ماه و هفته و روز تقسیم کرد و محتوای آموزشی را در این قالب‌های زمانی ریخت.

برنامه درسی روزانه : افزون بر طرح سالانه که در بردارنده کلیات متن آموزشی مورد نظر است، هنرآموز باید برای هر روز درسی نیز طرح و برنامه درسی بنویسد. به عبارت دیگر، باید برای هر جلسه طرح مدوّن و سنجیده نوشته شود. در این طرح درسی، کلیات مطالبی که در یک روز درسی مورد تدریس قرار می‌گیرد، نوشته می‌شود و جزئیات و مثال‌ها و نکات ضروری به صورت رمزی و بسیار خلاصه در گوشه‌ای از این طرح نگاشته می‌شود تا در سال‌های بعد مورد استفاده قرار گیرد. بدیهی است که در نخستین سال‌های تدریس به خاطر سپردن مطالب برای هنرآموز میسر نیست و این طرح درس، یاریگر او در به یادآوردن مطالب است و در ضمن، تقدم و تأخر مطالب نیز منطقی خواهد بود. طرح درس موجب جلب اعتماد هنرجو می‌شود و او به این وسیله می‌فهمد که هنرآموز برای تدریس وقت می‌گذارد و نظم و اعتدال رفتاری هنرآموز در کلام، مرهون همین طرح درس روزانه است که موجب صرفه‌جویی در وقت و استفاده بهینه می‌شود.

اجزای طرح درس روزانه : اجزای طرح درس روزانه عبارت‌اند از :

۱- پرسش‌های آغازین برای موضوع یا عنوانی که باید مطرح گردد و هنرجو باید قبل از تدریس آنها را آموخته باشد؛

۲- اختصاص زمان؛

۳- فعالیت‌هایی که هنرآموز باید در امر یاددهی - یادگیری درس انجام دهد؛

۴- وسایل کمک آموزشی و تجهیزات؛

۵- فعالیت‌هایی که هنرجو باید در امر یاددهی - یادگیری انجام دهد؛

۶- فضا.

در حقیقت طرح درس روزانه مجموعه فعالیت‌هایی است که هنرآموز برای تحقق اهداف، چگونگی عرضه محتوای درس، سازماندهی فعالیت‌های خود و هنرجویان در زمان معین و ارزش‌یابی از آموخته‌های آنان، از قبل پیش‌بینی و تنظیم می‌کند.

ساختار کلی طرح درس روزانه

مشخصات کلی	پایه تحصیلی :	رشته تحصیلی :		تاریخ اجرا :		
	موضوع درس :	صفحه :	تا	شماره جلسه :		
منابع کمکی :						
اهداف کلی : حیطه شناختی (دانشنی‌ها) حیطه عاطفی (نگرشی) حیطه روانی – حرکتی (مهارتی)						
کارهای پیش از تدریس	اهداف رفتاری	اهداف رفتاری			حیطه و طبقه	
کارهای آغازین تدریس	فعالیت معلم	رفتار دانش‌آموز	وسایل	روش تدریس	زمان	
		احوال‌پرسی و حضور و غیاب				
		ارزش‌یابی تشخیصی				
		آماده‌سازی و ایجاد انگیزه				
ارائه درس		ارائه درس جدید				
کارهای پایانی		جمع‌بندی				
		ارزش‌یابی پایانی				
		تکلیف				

در ادامه به یک نمونه پیشنهادی طرح درس که توسط یکی از هنرآموزان استان البرز (خانم گلناز ثروتیان) ارائه شده است توجه فرمایید.

طرح درس تصویرسازی

تهیه کننده : گلناز ثروتیان

این طرح درس برای یک سال تحصیلی با زمان تقریبی ۲۶ هفته کاری با ۴ ساعت تدریس در هفته تهیه شده است و هنرجوی سال سوم گرافیک با استعداد متوسط، با فرض اینکه مبانی هنرهای تجسمی با او در حد متوسط کار شده است، به خوبی می‌تواند از عهده تمرین‌ها برآید و لازم است نه تنها با تکنیک‌های ابتدایی و اصلی آشنا شود، که با او مانند یک مبتدی برخورد گردد و سعی شود با اصول اولیه تصویرسازی کودک آشنا گردد و حتی کارهای عملی خود را به صورت نمایشگاه ارائه کند.

لازم است یادآوری شود یک هنرجوی سال سوم گرافیک، در سال سوم طراحی فیکور را تازه شروع کرده و طراحی او در حد سال دوم است و در تکنیک‌های مرتبط کمی با آب مرکب آشناست و کار با گواش را به طور کامل آموزش دیده و با تکنیک‌های چاپ آشنایی شده است.

تکنیک‌ها :

آبرنگ
اکولین
ماژیک
مداد رنگی
کولاژ
اسکراچ برد
چاپ شیشه

پروژه‌های کلی :

شخصیت سازی
تلفیق شخصیت با شیء
شعر کودک
کارت تبریک
موضوعی
کتاب داستان

اکرلیک (ترافارد، ترکیبی، آزاد)

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۷	۱	تصویرسازی	شخصیت سازی	مداد	آموزش شخصیت سازی براساس اشکال هندسی ساده
روش تدریس : در جلسه اول ابتدا چندین کتاب مناسب از تصویرگران ایرانی و خارجی در قطع‌ها و تکنیک‌های مختلف به هنرجویان نشان داده می‌شود و تصویرسازی و انواع آن تدریس می‌گردد و اطلاعات کلی داده می‌شود.					
جلسه دوم از دانش‌آموزان خواسته می‌شود برای موضوع بهار با استفاده از اِلِمَن‌های فصل بهار تصویرسازی کنند. این، جهت آشنایی با سطح کار هنرجویان است و اطلاعات کلی در مورد توانایی‌های هنرجویان را در اختیار هنرآموز قرار می‌دهد.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی‌های تصویرسازی - انواع کتاب‌های تصویرگری					
لوازم مورد نیاز هنرجویان : مداد و کاغذ					
کار عملی هنرجویان : شروع شخصیت سازی در دفتر تصویرسازی براساس اشکال هندسی ساده که به هنرجوها آموزش داده می‌شود. نحوه آموزش در صفحه بعد مشخص است.					
تکلیف هنرجویان در منزل : از هنرجویان خواسته می‌شود به غیر از شخصیت انسانی برای درخت، گل، خورشید و اشیای دیگر هم در منزل اتود بزنند.					
تهیه ۲۰۰ برگ کاغذ A4 و سیمی کردن آن					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۷	۲	تصویرسازی	شخصیت سازی	مداد	آموزش شناسایی انواع آبرنگ، قلم مو و لوازم مورد نیاز تکنیک آبرنگ
روش تدریس: تأیید و اصلاح اتودها براساس اصول ساده سازی - آشنا کردن هنرجویان با انواع آبرنگ، قلم مو و لوازم مورد نیاز تکنیک آبرنگ مانند مقوا، چسب کاغذی و ... - تدریس مبحث آبرنگ از کتاب آبرنگ مناسب معرفی می شود (وینزور - سن پترزبورگ روسی - اشمینکه - پنتل)					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: انواع آبرنگ، قلم مو و لوازم مورد نیاز تکنیک آبرنگ					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی، مداد					
کار عملی هنرجویان: کار روی شخصیت ها، تصحیح اشکالات					
تکلیف هنرجویان در منزل: از هنرجویان خواسته می شود به غیر از شخصیت انسانی برای درخت، گل، خورشید و اشیای دیگر هم در منزل اتود بزنند.					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۷	۳	تصویرسازی	شخصیت سازی	مداد	آموزش شخصیت سازی براساس اشکال هندسی ساده
روش تدریس: ادامه شخصیت سازی و اندام در حالت های مختلف فقط به صورت اسکلت بندی انتخاب انواع درخت و خورشید و ... از اتودهای متناسب با شخصیت سازی ها، آموزش ایجاد حالت در آدمک ها و پوشاندن لباس به آنها.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویرگری					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: مداد و دفتر تصویرسازی					
کار عملی هنرجویان: ادامه شخصیت سازی و اندام در حالت های مختلف فقط به صورت اسکلت بندی.					
تکلیف هنرجویان در منزل: لباس پوشاندن به آدمک ها در منزل برای هفته آینده					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۷	۴	تصویرسازی	شخصیت سازی	آبرنگ	آموزش تکنیک آبرنگ به صورت عملی و شروع به کار اجرای آبرنگ
روش تدریس: آموزش تکنیک آبرنگ به صورت عملی و شروع به کار اجرای آبرنگ. نکته: آبرنگ یکی از اصلی ترین تکنیک های تصویرسازی در دنیا شناخته شده است. تکنیک آبرنگ به دلیل دارا بودن شفافیت و قابلیت ترکیب رنگ ها برای ایجاد رنگ های جدید و فضاهای رنگی جزو تکنیک های پایه ای طبقه بندی می شود. کار با آبرنگ تسلط بسیار می طلبد و برای اجرای درست آن تمرین بسیار لازم است. تأیید اتودها.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: انواع آبرنگ، قلم مو و لوازم مورد نیاز تکنیک آبرنگ					

لوازم موردنیاز هنرجویان : مداد و دفتر تصویرسازی، آبرنگ، قلم مو، لباس کارگاهی، تخته شاسی جهت شاسی کشی، چسب کاغذی، مقوای فابریانو ۲۸۰ گرم، مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.
کار عملی هنرجویان : استفاده از شخصیت‌ها و تلفیق آنها برای اتود فصل بهار در کادر خشتی (کار اصلی در اندازه A3 برای اجرای تقویم آماده خواهد شد)
تکلیف هنرجویان در منزل : ادامه کار شخصیت سازی و تمرین حالت‌های مختلف بدن در منزل و تلفیق شخصیت با شیء، تکمیل اتود بهار.

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۸	۱	تصویرسازی	شخصیت سازی	آبرنگ	اجرای درست تکنیک آبرنگ
روش تدریس : روش اجرای آبرنگ روی کار اول هنرجویان لازم است به دقت صورت گیرد و عملاً به تک تک آنها آموزش داده شود. کتاب‌های تصویرسازی شده با تکنیک آبرنگ در اختیار هنرجویان قرار گیرد. از هنرجویان خواسته شود به اکسپرسیون رنگ در فصل‌های مختلف توجه داشته باشند.					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی‌های تصویرسازی - انواع کتاب‌های تصویرگری					
لوازم موردنیاز هنرجویان : آبرنگ، قلم مو- لباس کارگاهی - تخته شاسی جهت شاسی کشی - چسب کاغذی - مقوای فابریانو ۲۸۰ گرم - مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.					
کار عملی هنرجویان : اجرای فصل بهار با تکنیک آبرنگ سر کلاس					
تکلیف هنرجویان در منزل : اتود برای فصل تابستان و پاییز با استفاده از شخصیت‌ها و تلفیق آنها در کادر خشتی (کار اصلی در اندازه A3 برای اجرای تقویم) - اتمام اجرای فصل بهار					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۸	۲	تصویرسازی	شخصیت سازی	آبرنگ	اجرای درست تکنیک آبرنگ - درک اکسپرسیون رنگ در فصل‌های مختلف
روش تدریس : تأیید و تصحیح اتودهای فصل تابستان و پاییز، نظارت بر اجرای صحیح تکنیک. کتاب‌های تصویرسازی شده با تکنیک آبرنگ در اختیار هنرجویان قرار گیرد. از هنرجویان خواسته شود به اکسپرسیون رنگ در فصل‌های مختلف توجه داشته باشند.					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی‌های تصویرسازی - انواع کتاب‌های تصویرگری					
لوازم موردنیاز هنرجویان : آبرنگ - قلم مو - لباس کارگاهی - تخته شاسی جهت شاسی کشی - چسب کاغذی - مقوای فابریانو ۲۸۰ گرم - مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.					
کار عملی هنرجویان : اجرای فصل تابستان و پاییز با تکنیک آبرنگ سر کلاس					
تکلیف هنرجویان در منزل : اتود برای فصل زمستان با استفاده از شخصیت‌ها و تلفیق آنها در کادر خشتی (کار اصلی در اندازه A3 برای اجرای تقویم)، اتمام اجرای فصل تابستان و پاییز					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۸	۳	تصویرسازی	شخصیت سازی	آبرنگ	اجرای درست تکنیک آبرنگ – درک اکسپرسیون رنگ در فصل های مختلف
<p>روش تدریس: تأیید و تصحیح اتوهای فصل زمستان، نظارت بر اجرای صحیح تکنیک.</p> <p>کتاب های تصویرسازی شده با تکنیک آبرنگ در اختیار هنرجویان قرار گیرد.</p> <p>از هنرجویان خواسته شود به اکسپرسیون رنگ در فصل های مختلف توجه داشته باشند.</p>					
<p>مواد آموزشی مورد نیاز هنر آموز: کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی – انواع کتاب های تصویرگری</p>					
<p>لوازم مورد نیاز هنرجویان: آبرنگ – قلم مو – لباس کارگاهی – تخته شاسی جهت شاسی کشی – چسب کاغذی – مقوای فابریانو ۲۸۰ گرم – مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.</p>					
<p>کار عملی هنرجویان: اجرای فصل زمستان با تکنیک آبرنگ سر کلاس</p>					
<p>تکلیف هنرجویان در منزل: اتمام اجرای فصل زمستان، از کارهای چهار فصل برای تقویم سال آینده استفاده می شود (هنرجویان پس از صفحه آرای و پرینت آن را سیمی کرده و در جشنواره نوروزی پایان سال شمسی به فروش می گذارند.) جمع آوری طرح گل و پروانه برای هفته آینده.</p>					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۸	۴	تصویرسازی	تصویرسازی تزئینی	اکولین یا ماژیک	اجرای درست تکنیک اکولین یا ماژیک
<p>روش تدریس: داوری تکنیک آبرنگ – صحبت در مورد کارها در زنگ اول</p> <p>تدریس تصویرسازی تزئینی – نشان دادن آثار تصویرسازی شده به صورت تزئینی – آموزش تکنیک اکولین – آموزش تکنیک ماژیک</p>					
<p>مواد آموزشی مورد نیاز هنر آموز: کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی – انواع کتاب های تصویرگری</p>					
<p>انواع اکولین، ماژیک، قلم مو و لوازم مورد نیاز تکنیک ها</p>					
<p>لوازم مورد نیاز هنرجویان: مداد و کاغذ</p>					
<p>کار عملی هنرجویان: شروع اتود برای تزئینی کردن پروانه ها در کادرهای ۱۰×۱۰ – ۵ گل و ۵ پروانه</p>					
<p>تکلیف هنرجویان در منزل: اجرا با تکنیک اکولین یا ماژیک گل و پروانه</p> <p>انتخاب شعر کودکانه برای کار مداد رنگی</p>					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۹	۱	تصویرسازی	تصویرسازی تزئینی	اکولین یا ماژیک	اجرای درست تکنیک اکولین یا ماژیک
<p>روش تدریس: روش اجرای درست تکنیک اکولین یا ماژیک (به انتخاب هنرجویان) عملاً به تک تک آنها آموزش داده شود.</p> <p>کتاب های تصویرسازی شده با تکنیک ها در اختیار هنرجویان قرار گیرد.</p> <p>در جلسه سوم، صفحه آرای و ترکیب بندی در دو صفحه روبه رو برای شعر تدریس شود.</p>					

مواد آموزشی مورد نیاز هنر آموز : کامپیوتر و سی دی های تصویر سازی - انواع کتاب های تصویرگری
لوازم مورد نیاز هنرجویان : اکولین - ماژیک - لباس کار گاهی - تخته شاسی جهت شاسی کشی - چسب کاغذی - کاغذ کالک - مقوای فابریانو ۲۸۰ گرم - مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر
کار عملی هنرجویان : اجرای گل و پروانه در کادر ۱۰×۱۰ با تکنیک اکولین یا ماژیک
تکلیف هنرجویان در منزل : انجام کارهای ناتمام، اتود برای شعر کودک با توجه به آزادانه تر بودن و ترکیب بندی های آزاد متناسب باشعر. پاسپار توی گل و پروانه ها به صورت رنگی

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۹	۲	تصویر سازی	شعر کودک	مداد رنگی	اجرای درست تکنیک مداد رنگی، درک ترکیب بندی درست در دو صفحه روبه رو برای شعر
روش تدریس : آموزش تکنیک مداد رنگی به صورت عملی و شیوه های مختلف تکنیک مداد رنگی. تأیید اتودهای شعر					
مواد آموزشی مورد نیاز هنر آموز : کامپیوتر و سی دی های تصویر سازی - انواع کتاب های تصویرگری با تکنیک مداد رنگی - انواع مداد رنگی و لوازم مورد نیاز تکنیک					
لوازم مورد نیاز هنرجویان : دفتر تصویر سازی - مداد رنگی - خودکار بیرنگ، پاک کن - انواع مقوا - مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.					
کار عملی هنرجویان : ایجاد بافت توسط مداد رنگی روی انواع مقوای بافت دار و بدون بافت برای رسیدن به تکنیک دلخواه، تدریس مبحث مداد رنگی از کتاب					
تکلیف هنرجویان در منزل : تکمیل اتودها برای شعر کودک و انتقال تصاویر روی مقوا					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۹	۳	تصویر سازی	شعر کودک	مداد رنگی	اجرای درست تکنیک مداد رنگی، درک ترکیب بندی درست در دو صفحه روبه رو برای شعر
روش تدریس : تأیید اتودهای شعر و نظارت بر اجرای تکنیک مداد رنگی، تکنیک های مختلف مداد رنگی به تناسب کار و علاقه هنرجو					
مواد آموزشی مورد نیاز هنر آموز : کامپیوتر و سی دی های تصویر سازی - انواع کتاب های تصویرگری با تکنیک مداد رنگی					
لوازم مورد نیاز هنرجویان : دفتر تصویر سازی - مداد رنگی - خودکار بیرنگ - پاک کن - انواع مقوا، - مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.					
کار عملی هنرجویان : شروع اجرای تکنیک مداد رنگی با تکنیک دلخواه که از طریق ایجاد بافت به دست آمده است.					
تکلیف هنرجویان در منزل : انجام کارهای ناتمام، اتود برای شعر کودک با توجه به آزادانه تر بودن و ترکیب بندی های آزاد متناسب با شعر. پاسپار توی گل و پروانه ها به صورت رنگی					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۹	۴	تصویرسازی	شعر کودک	مداد رنگی	اجرای درست تکنیک مداد رنگی، درک ترکیب بندی درست در دو صفحه روبه رو برای شعر
روش تدریس : نظارت بر اجرای تکنیک مداد رنگی - آموزش پاسپارتو کردن درست کارهای تصویرسازی برای ژوژمان (داوری) نهایی					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویرگری با تکنیک مدادرنگی - انواع مداد رنگی و لوازم مورد نیاز تکنیک					
لوازم مورد نیاز هنرجویان : دفتر تصویرسازی - مداد رنگی - خودکار بیرنگ - پاک کن - انواع مقوا - مداد H4 یا H5 برای انتقال تصاویر.					
کار عملی هنرجویان : ادامه اجرای تکنیک مداد رنگی.					
تکلیف هنرجویان در منزل : انجام کارهای ناتمام و پاسپارتوی کارها برای ژوژمان (داوری)					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۰	۱	تصویرسازی			
روش تدریس :					
ژوژمان (داوری) اصلی ترم ۱ و ارائه کلیه پروژه ها					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز :					
لوازم مورد نیاز هنرجویان :					
کار عملی هنرجویان :					
تکلیف هنرجویان در منزل :					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۰	۲	تصویرسازی			
روش تدریس :					
امتحانات					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز :					
لوازم مورد نیاز هنرجویان :					
کار عملی هنرجویان :					
تکلیف هنرجویان در منزل :					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۱	۱	تصویرسازی	کارت تبریک	کولاژ	اجرای درست تکنیک کولاژ، درک ترکیب‌بندی درست در کادر A4
<p>روش تدریس: صحبت در مورد تکنیک کولاژ، نشان دادن کتاب و کار کولاژ هنرجویان سال‌های قبل، شروع اتود برای کار کولاژ در اندازه A4 با موضوع عید نوروز که نهایتاً به صورت کارت تبریک عید ارائه می‌شود. (نمونه آثار ضمیمه است). اتودها تصحیح می‌شود.</p> <p>تکنیک کولاژ و ترکیب آن با مواد دیگر به هنرجویان معرفی می‌شود.</p>					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی‌های تصویرسازی – انواع کتاب‌های تصویرگری با تکنیک کولاژ					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی – مداد					
کار عملی هنرجویان: اتود برای تکنیک کولاژ در اندازه A4 با موضوع عید نوروز					
تکلیف هنرجویان در منزل: جمع‌آوری انواع مقوا، بافت‌های مختلف، مجلات رنگی و ... برای تکنیک کولاژ					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۱	۲	تصویرسازی	کارت تبریک	کولاژ	اجرای درست تکنیک کولاژ، درک ترکیب‌بندی درست در کادر A4
<p>روش تدریس: آموزش و نظارت بر اجرای تکنیک کولاژ، اسکن شدن کار هنرجوها پس از اتمام و آماده شدن برای پرینت در اندازه A5. ارائه موضوعات امتحانات نهایی سال‌های قبل برای اتود در منزل برای هفته آینده.</p> <p>از هنرجویان خواسته می‌شود برای هفته آینده لوازم چاپ منو پرینت به همراه داشته باشند.</p>					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی‌های تصویرسازی – انواع کتاب‌های تصویرگری با تکنیک کولاژ					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی – انواع بافت – قیچی – چسب مقواهای رنگی – پاک‌کن – انواع مقوا – کاربن برای انتقال تصاویر					
کار عملی هنرجویان: اجرای تکنیک کولاژ در سر کلاس و اتمام کار کولاژ در همین هفته.					
تکلیف هنرجویان در منزل: آماده کردن کارت تبریک عید برای جشنواره نوروزی					
اتود برای یکی از موضوعات امتحانات نهایی سال‌های قبل					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۱	۳	تصویرسازی	تصویرسازی موضوعی	چاپ شیشه	اجرای درست تکنیک چاپ شیشه متناسب با موضوع
<p>روش تدریس: یکی از موضوعات امتحان نهایی سال‌های قبل به دلخواه انتخاب به صورت منو پرینت اجرا می‌گردد.</p> <p>هنرجویان با این شیوه چاپ آشنایی دارند و عملاً با کاربرد این تکنیک در تصویرسازی آشنا می‌شوند.</p>					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی‌های تصویرسازی – انواع کتاب‌های تصویرگری با تکنیک کولاژ					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی – مداد – رنگ روغن سیاه – طلق، آبرنگ و ...					
کار عملی هنرجویان: اجرای اتودها با تکنیک چاپ به شیوه مونوپرینت					
تکلیف هنرجویان در منزل: از هنرجوها خواسته می‌شود برای جلسه آینده داستان به همراه داشته باشند.					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۱	۴	تصویرسازی	تصویرسازی موضوعی	چاپ شیشه	اجرای درست تکنیک چاپ شیشه متناسب با موضوع
روش تدریس: نظارت بر اجرای درست تکنیک چاپ به شیوه مونوپرینت و اتمام این کار ژورژمان (داوری) داخلی آثار و نظرخواهی از هنرجوها در خصوص اجرای صحیح تکنیک و ترکیب بندی آثار انتخاب داستان مناسب					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویرگری با تکنیک کولاژ					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی - مداد - رنگ روغن سیاه - طلق - آبرنگ و ...					
کار عملی هنرجویان: ادامه کار تکنیک چاپ به شیوه مونوپرینت و اتمام کار.					
تکلیف هنرجویان در منزل: اتود با استفاده از طرح های گل و پروانه برای تخم مرغ های رنگی عید نوروز.					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۲	۱	تصویرسازی	فریم آزاد	اسکراچ برد	اجرای درست تکنیک اسکراچ برد
روش تدریس: تدریس تصویرسازی برای متن، صحبت در مورد صفحه آرای کتاب کودک و ارائه انواع کتاب های تصویرسازی شده برای کودک و بررسی آنها از نظر تکنیک، قطع، صفحه آرای و تناسب تصاویر با سن مخاطبین، تدریس از کتاب تصویرسازی مبحث مورد نظر، آموزش شناخت ابزار مورد نیاز برای تکنیک اکریک، معرفی انواع اکریک ها و مدیوم های مورد استفاده در تکنیک اکریک، تدریس تکنیک اسکراچ برد.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویری با تکنیک اکریک و تکنیک اسکراچ برد					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی - مداد - مقوای گلاسه - قلم مو - کاتر - جوهر رایید					
کار عملی هنرجویان: انتخاب داستان، خلاصه کردن و انتخاب چهار بخش اصلی از داستان برای کار پروژه نهایی مطالعه دقیق کتاب ها از نظر تکنیک، قطع، صفحه آرای و تناسب تصاویر با سن مخاطبین (کتاب هایی از ناشران معتبر مثل کانون، شبانیز، مدرسه و ...) - اجرای تکنیک اسکراچ برد روی یکی از اتودها					
تکلیف هنرجویان در منزل: آماده کردن تخم مرغ های رنگی عید نوروز با تکنیک آزاد					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۲	۲	تصویرسازی	کتاب کودک	اکریک	اجرای درست تکنیک اکریک و ترکیبی متناسب با موضوع، قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس: از آنجایی که هنرجویان در سال دوم، یک ترم کامل با تکنیک گواش کار کرده اند اکریک جایگزین گواش می شود تا هنرجوها با این تکنیک آشنا شوند. ضمناً هنرجویان به دلیل جذابیت تکنیک اکریک از آن استقبال خواهند کرد. تدریس از کتاب					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویرگری با تکنیک اکریک و ترکیبی					
لوازم مورد نیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی، مداد					

کار عملی هنرجویان : شروع شخصیت سازی برای شخصیت های داستان براساس فضای کلی داستان					
تکلیف هنرجویان در منزل : ادامه اتود شخصیت سازی و ترکیب بندی در دفتر تصویرسازی					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۲	۳	تصویرسازی	کتاب کودک	اکرلیک	اجرای درست تکنیک اکرلیک و ترکیبی متناسب با موضوع، قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس : اتود زدن و کار بر روی اتودها باید با دقت انجام شود. در این هفته هنرجوها باید به دقت روی شخصیت ها و فضاهای داستان کار کنند. کارهای سیاه و سفید و مدادی به روی دیوار ببرند و با نظر هنرجویان دیگر روی فضا سازی ها و شخصیت ها صحبت کنند.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویری با تکنیک اکرلیک و تکنیک های ترکیبی					
لوازم مورد نیاز هنرجویان : دفتر تصویرسازی - مداد - اکرلیک - مدیوم ها - انواع قلم مو - چسب چوب و مقوای مختلف					
کار عملی هنرجویان : با اکرلیک روی بافت های مختلف اتود زده می شود و از شیوه های مختلف اکرلیک مانند ایجاد بافت به وسیله قلم مو، چسب چوب و استفاده از مقوای مختلف به صورت بافت اصلی، ترکیب اکرلیک با مدیوم ها و ...، شیوه و تکنیک خاص هر هنرجو به دست می آید و اجرا به بعد از تعطیلات نوروز موکول می شود.					
تکلیف هنرجویان در منزل : آماده کردن نهایی آثار برای جشنواره نوروزی					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱۲	۴	تصویرسازی			
روش تدریس : در هفته چهارم اسفند نمایشگاهی از آثار کارت تبریک عید، تخم مرغ های رنگی و تقویم هنرجویان برگزار می گردد و آثار به نمایش گذاشته می شوند.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز :					
لوازم مورد نیاز هنرجویان :					
کار عملی هنرجویان :					
تکلیف هنرجویان در منزل :					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱	۳	تصویرسازی	کتاب کودک	اکرلیک	اجرای درست تکنیک اکرلیک و ترکیبی متناسب با موضوع، قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس : تأیید اتودهای کتاب داستان، نظارت بر اجرای درست تکنیک اکرلیک به صورت یک اتود پیش طرح و سپس اجرای فریم اول کار پروژه نهایی، که شامل سه فریم دو صفحه روبه رو و یک فریم روی جلد است.					
مواد آموزشی مورد نیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی - انواع کتاب های تصویری با تکنیک اکرلیک و تکنیک های ترکیبی					
لوازم مورد نیاز هنرجویان : دفتر تصویرسازی - مداد - اکرلیک - مدیوم ها - انواع قلم مو - چسب چوب و مقوای مختلف					

کار عملی هنرجویان : شروع اجرای کار اکریلیک به صورت یک اتود پیش طرح، و سپس اجرای فریم اول	
تکلیف هنرجویان در منزل : اتمام اجرای فریم اول	

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۱	۴	تصویرسازی	کتاب کودک	اکریلیک	اجرای درست تکنیک اکریلیک و ترکیبی متناسب با موضوع قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس : تأیید اتودهای کتاب داستان، نظارت بر اجرای درست تکنیک اکریلیک در فریم دوم – تدریس از کتاب					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی – انواع کتاب های تصویری با تکنیک اکریلیک و تکنیک های ترکیبی					
لوازم موردنیاز هنرجویان : دفتر تصویرسازی – مداد – اکریلیک – مدیوم ها – انواع قلم مو – چسب چوب و مقوای مختلف					
کار عملی هنرجویان : اجرای فریم دوم					
تکلیف هنرجویان در منزل : اتمام اجرای فریم دوم					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۲	۱	تصویرسازی	کتاب کودک	اکریلیک	اجرای درست تکنیک اکریلیک و ترکیبی متناسب با موضوع قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس : تأیید اتودهای کتاب داستان، نظارت بر اجرای درست تکنیک اکریلیک در فریم سوم – تدریس از کتاب					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی – انواع کتاب های تصویری با تکنیک اکریلیک و تکنیک های ترکیبی					
لوازم موردنیاز هنرجویان : دفتر تصویرسازی – مداد – اکریلیک – مدیوم ها – انواع قلم مو – چسب چوب و مقوای مختلف					
کار عملی هنرجویان : اجرای فریم سوم					
تکلیف هنرجویان در منزل : اتمام اجرای فریم سوم					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۲	۲	تصویرسازی	کتاب کودک	اکریلیک	اجرای درست تکنیک اکریلیک و ترکیبی متناسب با موضوع قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس : تأیید اتودهای کتاب داستان، نظارت بر اجرای درست تکنیک اکریلیک در فریم چهارم – تدریس از کتاب					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز : کامپیوتر و سی دی های تصویرسازی – انواع کتاب های تصویری با تکنیک اکریلیک و تکنیک های ترکیبی					
لوازم موردنیاز هنرجویان : دفتر تصویرسازی – مداد – اکریلیک – مدیوم ها – انواع قلم مو – چسب چوب و مقوای مختلف					
کار عملی هنرجویان : اجرای فریم چهارم					
تکلیف هنرجویان در منزل : اتمام اجرای فریم چهارم					
آماده کردن متن داستان به صورت تایپ شده					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۲	۳	تصویرسازی	کتاب کودک	اکرلیک	اجرای درست تکنیک اکرلیک و ترکیبی متناسب با موضوع، قطع کتاب و سن مخاطب
روش تدریس: آموزش و نظارت بر صفحه‌آرایی و چیدمان حروف روی کارهای اکرلیک، مطرح کردن نمونه سؤالات تصویرسازی و رفع اشکالات، اسکن آثار، آموزش نحوه درست کردن ماکت کتاب					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز: کامپیوتر و سی‌دی‌های تصویرسازی - انواع کتاب‌های تصویری با تکنیک اکرلیک و تکنیک‌های ترکیبی					
لوازم موردنیاز هنرجویان: دفتر تصویرسازی - مداد - اکرلیک - مدیوم‌ها - انواع قلم‌مو - چسب چوب و مقواهای مختلف، متن تایپ شده داستان.					
کار عملی هنرجویان: صفحه‌آرایی و چیدمان حروف روی کارهای اکرلیک - در این جا دقت شود که لی آت یا چیدمان حروف کاملاً براساس آموخته‌های درس صفحه‌آرایی انجام شود.					
تکلیف هنرجویان در منزل: درست کردن ماکت کتاب با استفاده از کپی یا پرینت رنگی کارها					

ماه	هفته	عنوان درس	مبحث	تکنیک	هدف کلی
۲	۴	تصویرسازی			
روش تدریس:					
ژوژمان (داوری) نهایی تصویرسازی					
توضیحات و سفارشات لازم برای امتحان نهایی					
مواد آموزشی موردنیاز هنرآموز:					
لوازم موردنیاز هنرجویان:					
کار عملی هنرجویان:					
تکلیف هنرجویان در منزل:					